

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗΣ ΤΟΥ¹

Άννα Α. Ζουρνατζή, Δικηγόρος Παρ' Αρείω Πάγω, Μέλος ΕΕΔ

1. Εισαγωγικά

Το Ελεγκτικό Συνέδριο είναι ιστορικά το αρχαιότερο δικαστήριο και ο μακροβιότερος θεσμός του Ελληνικού κράτους. Ιδρύθηκε την περίοδο της Αντιβασιλείας του Όθωνα, επί πρωθυπουργίας του Σπυρίδωνα Τρικούπη, με το Διάταγμα της 27ης Σεπτεμβρίου-9ης Οκτωβρίου 1833 «Περί συστάσεως του Ελεγκτικού Συνεδρίου» (Φ.Ε.Κ. - 32).

Σταθμός στην ιστορική εξέλιξη του Ελεγκτικού Συνεδρίου υπήρξε ο νόμος ΑΥΟΖ'/1887, τον οποίο εισηγήθηκε στη Βουλή ο τότε Υπουργός Οικονομικών Χαρίλαος Τρικούπης με τον οποίο εισάγεται το σύστημα του Προληπτικού Ελέγχου των δημοσίων δαπανών και καθορίζεται ο τρόπος ασκήσεώς του. Το σύστημα του προληπτικού ελέγχου των δαπανών διατηρήθηκε έκτοτε και κατοχυρώθηκε με το άρθρο 98 του Συντάγματος του 1975. Ο προληπτικός έλεγχος των δαπανών του Κράτους αναστάλη με αντισυνταγματική διάταξη του νόμου 1489/1984 από το έτος 1985 και ενεργοποιήθηκε ξανά από 1.1.1990, που κατά κοινή ομολογία είχε δυσμενή για τα οικονομικά του κράτους αποτελέσματα.

Ειδικότερα, σημαντική καινοτομία κατά την αναθεώρηση του Σ/2001 είναι η θετικοποίηση σε συνταγματικό πεδίο, του προληπτικού ελέγχου νομιμότητας σχεδίων συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας, στις οποίες αντισυμβαλλόμενος είναι Δημόσιο ή άλλο νομικό πρόσωπο που εξομοιώνεται με αυτό (αρθρ.98 παρ. 1 εδαφ. β' Σ). Η εν λόγω αρμοδιότητα υπήρχε ήδη κατά το νόμο 2145/1999 και με την τελευταία αναθεώρηση αναγνωρίστηκε σε συνταγματικό επίπεδο, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να καταργηθεί πλέον από τον κοινό νομοθέτη.

Σύμφωνα με το άρθρ. 98Σ: «1.-Στην αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανήκουν ιδίως:

α) Ο έλεγχος των δαπανών του κράτους, καθώς και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων που υπάγονται με ειδική διάταξη νόμου στο καθεστώς αυτό.

¹ Το άρθρο βασίζεται σε ομιλία στο 3ο ετήσιο επιστημονικό συνέδριο της Ένωσης Ελλήνων Δημοσιολόγων (ΕΕΔ) σε συνεργασία με τον ΔΣΗ τον Απρίλιο του 2016 στο Ηράκλειο Κρήτης και θα δημοσιευτεί και στο Βιβλίο του Συνεδρίου.

β) Ο έλεγχος συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας στις οποίες αντισυμβαλλόμενος είναι το δημόσιο ή άλλο νομικό πρόσωπο που εξομοιώνεται με το δημόσιο από την άποψη αυτή όπως νόμος ορίζει

γ) Ο έλεγχος των λογαριασμών των δημοσίων υπολόγων και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων, που υπάγονται στο προβλεπόμενο από το εδάφιο α' έλεγχο.

δ) Η γνωμοδότηση για τα νομοσχέδια που αφορούν συντάξεις, η αναγνώριση υπηρεσίας για την παροχή δικαιώματος σύνταξης κατά το άρθρο 73 παράγραφος 2,² καθώς και για κάθε άλλο θέμα που ορίζει ο νόμος.

ε) Η σύνταξη και η υποβολή έκθεσης προς τη Βουλή για τον απολογισμό και ισολογισμό του Κράτους κατά το άρθρο 79 παράγραφος 7.³

στ) Η εκδίκαση διαφορών σχετικά με απονομή συντάξεων, καθώς και με τον έλεγχο των λογαριασμών του εδαφίου γ'.

ζ) Η εκδίκαση υποθέσεων που αναφέρονται στην ευθύνη των πολιτικών ή στρατιωτικών δημοσίων υπαλλήλων, καθώς και των υπαλλήλων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου για κάθε ζημία που από δόλο ή αμέλεια προκλήθηκε στο κράτος, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή σ' άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.»

Η αδιατάραχτη αυτή λειτουργία, σε εξελεγκτική βάση, του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οφείλεται στο γεγονός ότι συνάπτεται με αρμοδιότητες απαραίτητες για την ομαλή λειτουργία της διακυβέρνησης ενός Κράτους.⁴ Ο Αναστάσιος Γκόνης, Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου τόνισε σε ομιλία του κατά εκδήλωση για τα 150 χρόνια του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ότι: ο έλεγχος των δημόσιων οικονομικών αποτελεί βασική αρχή της Δημοκρατίας, γιατί αποτελεί φραγμό στην κατάχρηση της εξουσίας, η οποία (εξουσία) έχει, κατά τον Αριστοτέλη, τη δύναμη να διαφθείρει τους ανθρώπους και ότι ο έλεγχος των δαπανών έχει αποτρεπτικό χαρακτήρα αλλά και παιδαγωγικό χαρακτήρα.

² Το άρθρ. 73 παρ.2 Σ ορίζει τα εξής: «Νομοσχέδια που αναφέρονται οπωσδήποτε στην απονομή σύνταξης και στις προϋποθέσεις της υποβάλλονται μόνο από τον Υπουργό Οικονομικών ύστερα από γνωμοδότηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Αν πρόκειται για συντάξεις που επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, υποβάλλονται από τον αρμόδιο Υπουργό Οικονομικών. Τα νομοσχέδια για συντάξεις πρέπει να είναι ειδικά. Δεν επιτρέπεται, με ποινή την ακυρότητα, να αναγράφονται διατάξεις για συντάξεις σε νόμους που αποσκοπούν στην ρύθμιση άλλων θεμάτων».

³ Το άρθρ. 79 παρ.7 Σ ορίζει τα εξής: «Το αργότερο μέσα σε ένα έτος από τη λήξη του οικονομικού έτους κατατίθεται στη Βουλή ο απολογισμός, καθώς και ο γενικός ισολογισμός του Κράτους που συνοδεύονται υποχρεωτικά από την κατά το αρθρ. 98 παρ. 1 περίπτωση ε', έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εξετάζονται από ειδική επιτροπή βουλευτών και κυρώνονται από την Ολομέλεια της Βουλής, σύμφωνα με όσα ορίζει ο Κανονισμός».

⁴ Ιστορική εξέλιξη του θεσμού των Ελεγκτικών Συνεδρίων Ελλάδος και Γαλλίας, Αθήνα 1993. Εισήγηση του Α. Γκόνη, Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου με θέμα: Η ιστορία του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

2. Περιεχόμενο και σημασία του προληπτικού ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Σήμερα στην ελληνική έννομη τάξη κατά την εκτέλεση (διαχείριση) του προϋπολογισμού των εξόδων του Δημοσίου, ΟΤΑ, ΝΠΔΔ και για τη διασφάλιση της χρηστής διαχείρισης του δημοσίου χρήματος διενεργούνται διάφοροι έλεγχοι παράλληλοι και διαδοχικοί. Ο προ της πληρωμής δαπανών του Προϋπολογισμού δηλ. προληπτικός έλεγχος ο οποίος διακρίνεται σε Διοικητικό έλεγχο, που είναι ενταγμένος στα πλαίσια της εκτελεστικής εξουσίας και υπόκειται στην δημοσιούπαλληλική ιεραρχία και σε Δικαστικό έλεγχο ενεργούμενο από το Ανώτατο Δημοσιονομικό Δικαστήριο, ήτοι το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Ο προληπτικός έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου διενεργείται πρωτογενώς από τις Υπηρεσίες των Επιτρόπων, μετά την ανάληψη δαπάνης, πριν από την εκταμίευση του δημοσίου χρήματος και καταλήγει στη «θεώρηση» ή μη των σχετικών χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής και δευτερογενώς από το Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε περίπτωση μη επίλυσης της διαφωνίας Διατάκτη και Επιτρόπου περί τη θεώρηση ή μη του χρηματικού εντάματος.⁵

Ο προληπτικός έλεγχος συνίσταται στον έλεγχο κανονικότητας και στον έλεγχο νομιμότητας της δαπάνης. Κανονική είναι η δαπάνη όταν έχει αναληφθεί νόμιμα, επισυνάπτονται τα νόμιμα δικαιολογητικά και η σχετική απαίτηση δεν έχει υποπέσει σε παραγραφή. Νόμιμη είναι η δαπάνη όταν υπάρχει εγγεγραμμένη σχετική πίστωση στον προϋπολογισμό και προβλέπεται από ειδική διάταξη νόμου ή ανάγεται στην έννοια της λειτουργικής δαπάνης, ήτοι να προκύπτει ότι συμβάλλει στη λειτουργική δραστηριότητα της υπηρεσίας ή συντελεί άμεσα ή έμμεσα, στην αποτελεσματικότερη εκπλήρωση των σκοπών της και το ποσό της να μην υπερβαίνει μέτρο.⁶ Η έννοια της λειτουργικής δαπάνης έχει πλέον θετικοποιηθεί στο άρθρο 33 παρ. 2 του ν. 4129/2013 και απαριθμείται ενδεικτικώς.

Ο έλεγχος των δημοσίων δαπανών δεν εξαντλείται μόνο στον έλεγχο της νομιμότητας και κανονικότητας αλλά και στην τήρηση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης όπως αυτή εξειδικεύεται από την αρχή της οικονομικότητας, αποδοτικότητας, αποτελεσματικότητας και επείκειας. Επιπροσθέτως, πρέπει να σημειωθεί ότι τα όργανα του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι εξοπλισμένα με τη δυνατότητα του παρεμπόδιτος ελέγχου⁷, ως λογική ακολουθία του δημοσιονομικού (δικαστικού) ελέγχου. Σε κάθε περίπτωση όμως ο έλεγχος της σκοπιμότητας των διοικητικών πράξεων εκφεύγει της αρμοδιότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου⁸.

Ο προληπτικός έλεγχος είναι εξωτερικός δικαστικός έλεγχος νομιμότητας των δημοσίων δαπανών. Αποσκοπεί στην προστασία και εξασφάλιση του οικονομικού συμφέροντος του δημοσίου, διότι διενεργείται πριν τη θεώρηση του χρηματικού εντάματος της οικείας δαπάνης δηλ. πριν την εκταμίευση του δημοσίου χρήματος. Ο έλεγχος αυτός διενεργείται για την προστασία του δημοσίου

⁵ Βλ. αρθρ. 32, παρ. 1 του Ν 4129/2013

⁶ Βλ. Πράξεις 55/2002, 3436/2003, 37/2005 Ι Τμ., 30/2005 ΙV Ελ. Συν.

⁷ Βλ. αρθρ. 17 παρ. 3 ΠΔ 774/1980 όπως αυτό διατηρήθηκε με το άρθρ. 28 παρ. 3 Ν 4129/2013.

⁸ Βλ. αρθρ. 17 παρ. 5 ΠΔ 774/1980 όπως αυτό διατηρήθηκε με το άρθρ. 28 παρ. 5 Ν 4129/2013.

συμφέροντος και του δημοσίου χρήματος καθώς και για την εμπέδωση της εμπιστοσύνης των πολιτών προς τη διοίκηση που επιτυγχάνεται με την ενίσχυση της διαφάνειας των διαδικασιών ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων.⁹ Εξάλλου, η νομολογιακή κατασκευή της «συγγνωστής πλάνης»¹⁰, δηλ. της καλόπιστης πλάνης κατά την οποία το χρηματικό ένταλμα θεωρείται, παρότι η δαπάνη κρίνεται μη νόμιμη και ορίζεται ρητώς η μη πραγματοποίηση όμοιων δαπανών για το μέλλον, θέτει πλαίσιο ορθής δημοσιονομικής διαχείρισης και αποτροπής συμπεριφορών διασπάθισης δημοσίου χρήματος. Συνεπώς, το Ελεγκτικό Συνέδριο πέρα από την ελεγκτική του δικαιοδοσία, πρωτίστως δια του προληπτικού του ελέγχου, έχει παιδαγωγικό και συμβουλευτικό χαρακτήρα, αφορούσε πλείστες περιπτώσεις λειτουργεί πολλαπλασιαστικά προλαμβάνοντας την πραγματοποίηση ανυπολόγιστων όμοιων δαπανών. Ο προληπτικός έλεγχος αποτελεί την αιχμή του δόρατος των ελεγκτικών αρμοδιοτήτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποτελώντας κατ' ουσία ένα είδος κάθετου ελέγχου της δημοσιονομικής διοίκησης και ίσως αυτό πολλές φορές να μην είναι αρεστό.

3. Επιπτώσεις κατάργησης του προληπτικού ελέγχου.

Παρά ταύτα και παρά την δύσκολη δημοσιονομική συγκυρία της χώρας με τη διάταξη του άρθρ. 10 του Ν 4337/2015 «περί μέτρων εφαρμογής Μνημονίου 3» ορίστηκε η από 1.1.2017 κατάργηση του προληπτικού ελέγχου στις δαπάνες του Κράτους και από 1.1.2019 στις δαπάνες των ΟΤΑ και λοιπών νομικών προσώπων. Σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση ορίζεται ότι: «Η τροποποίηση αυτή εντάσσεται σε μια ευρύτερη στροφή παραδείγματος που συντελείται στο πεδίο του ελέγχου των δημοσίων δαπανών και στοχεύει στην απλοποίηση και ενίσχυση της αποτελεσματικότητάς του, με μετατόπιση της έμφασης στους κατασταλτικούς ελέγχους, προκειμένου αφενός να μην δημιουργούνται καθυστερήσεις και προσκόμματα στην εξόφληση των δημοσίων δαπανών και αφετέρου να ενισχύεται η διαφάνεια και η λογοδοσία των οργάνων που είναι επιφορτισμένα με τη διενέργεια των πληρωμών.» Η εν λόγω κατάργηση, η οποία αποτελεί τεκτονική επέμβαση στη δομή του δημοσιονομικού συστήματος, δεν συνοδεύεται από κάποια μελέτη μέσω της οποίας να τεκμηριώνεται η αποτελεσματικότητα του κατασταλτικού ελέγχου και η δυνατότητα του να διασφαλίζει την προστασία του δημοσίου συμφέροντος.

Η συλλήβδην κατάργηση του προληπτικού ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου με την ως άνω διάταξη νόμου αναμφιβόλως ενέχει ζητήματα συνταγματικότητας. Το Ανώτατο Δημοσιονομικό Δικαστήριο κατ' επανάληψη έχει ερμηνεύσει τη διάταξη του άρθρ. 98 παρ.1 εδαφ. α Σ, ορίζοντας ότι: «ο προληπτικός έλεγχος πρέπει να διενεργείται σε μεγάλο μέρος των δαπανών του Κράτους και ότι θα ήταν

⁹ Βλ. Κ. Βολτή, ο έλεγχος νομιμότητας συμβάσεων του Δημοσίου από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σε «Διαφάνεια και ανεξαρτησία στον έλεγχο του δημοσίου του χρήματος», Τιμητικός τόμος. «Για τα 170 χρόνια του Ελεγκτικού Συνεδρίου», εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2004,σελ. 15 και ιδίως σελ 37 επ.

¹⁰ Βλ. Πράξη 133/2014, 175/2014, 239/2014 Κλμμάκιο Γ' Τμ,2402/2009 απόφαση VI τμήματος, Πρακτικά με αρ. 109/2005 και 115/1996 του IV Κλ.

αντισυνταγματικός ο νόμος με τον οποίο θα περιορίζονταν στο έπακρο». Η διαφωνία αυτή αποτυπώθηκε στα Πρακτικά της 19ης Γενικής Συνέλευσης της Ολομελείας της 14ης Οκτωβρίου 2015, ως ακολούθως: «Είναι βεβαίως αληθές ότι οι συνταγματικές αρμοδιότητες του Δικαστηρίου «ρυθμίζονται και ασκούνται, όπως νόμος ορίζει», αυτό όμως δεν σημαίνει ότι ο κοινός νομοθέτης δικαιούται, χωρίς να παραβιάσει το Σύνταγμα, και υπό το πρόσχημα της ρυθμίσεως αυτών, να τις καταργεί. Υπό το πνεύμα αυτό, η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου έχει δεχθεί στο παρελθόν ότι είναι συνταγματικώς ανεκτή η αύξηση του ορίου του ποσού για τα εντάλματα πληρωμής του Δημοσίου, στα οποία ασκείται προληπτικός έλεγχος. Όμως, τον Δεκέμβριο του 2014, απέκρουσε ως «αντίθετη προς τη διάταξη του άρθρου 98 του Συντάγματος» την για τρίτη φορά και εντός διαστήματος μόλις έξι μηνών νέα αύξηση του ορίου. Κατά μείζονα λόγο, η προτεινόμενη κατάργηση του προληπτικού ελέγχου των δαπανών, τον οποίο διενεργεί το Δικαστήριο κατά το άρθρο 98 παρ. 1 εδάφ. α', αντιβαίνει στις ρητές διατάξεις του Συντάγματος και δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής από το Ελεγκτικό Συνέδριο.» Η αιφνίδια, ανεπίκαιρη, συλλήβδην κατάργηση του προληπτικού ελέγχου κάθε άλλο παρά τα επιδιωκόμενα, βάσει της αιτιολογικής έκθεσης αποτελέσματα μπορεί να επιφέρει. Με τις νέες νομοθετικές ρυθμίσεις ο έλεγχος των δαπανών του κράτους, των ΟΤΑ και των νομικών προσώπων θα διενεργείται μόνο κατασταλτικά, δηλ. μετά την πραγματοποίηση της δαπάνης, άρα μετά την εκταμίευση του δημοσίου χρήματος.

Ως γνωστόν, ο κατασταλτικός έλεγχος παρουσιάζει πολλά μειονεκτήματα, διότι είναι ένας έλεγχος ετεροχρονισμένος και ανεπίκαιρος. Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που ο α posteriori έλεγχος καθίσταται ανέφικτος, διότι τα στοιχεία είναι ανεπαρκή και τα αποδεικτικά μέσα πενιχρά και συνεπώς είναι ατελέσφορη η αναζήτησή του ελλείμματος. Σημειώνεται δε, ότι παρά τον καταλογισμό του υπολόγου (ο οποίος περνά και στους κληρονόμους), είναι λίγες οι περιπτώσεις που αναπληρώνεται το έλλειμμα δια της εκτέλεσης των δικαστικών αποφάσεων και το Δημόσιο σπανίως αναλαμβάνει τα οφειλόμενα λόγω της συνήθως κατ' αυτού αντιτασσόμενης ενστάσεως του Μένιππου «ουκ αν λάβοις παρά του μη έχοντος», ενώ και μόνο το γεγονός της εκ των υστέρων αναζήτησης των καταβληθέντων, από τους συναλλασσόμενους με το Δημόσιο ιδιώτες δημιουργεί ευλόγως κλίμα αναξιοπιστίας για το ίδιο το Κράτος.¹¹

Προς επίρρωση των ανωτέρω η κοινή πείρα διδάσκει, ότι η πρόληψη είναι πιο αποτελεσματική από την καταστολή, αρκεί να ανατρέξουμε στην Ετήσια Έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στην οποία αποτυπώνεται η εικόνα της δημοσιονομικής διαχείρισης της χώρας και συνάγονται πολύτιμα συμπεράσματα. Ειδικότερα, επί των αποτελεσμάτων του προληπτικού ελέγχου των δαπανών των Δήμων για το έτος 2010 το ποσό των μη νόμιμων δαπανών ανέρχεται στα 47.278.579 ευρώ, για το έτος 2011 το ποσό των μη νόμιμων δαπανών ανέρχεται στα 43.478.906 ευρώ, για το έτος 2012 το ποσό των μη νόμιμων δαπανών ανέρχεται στα 31.814.074 ευρώ, για το έτος 2013 το ποσό των μη νόμιμων δαπανών ανέρχεται στα 36.688.050 ευρώ, για το έτος 2014 το ποσό των μη νόμιμων δαπανών ανέρχεται στα 26.650.906 ευρώ.

¹¹ Βλ. Στυλ. Χριστονάκη Γεν. Επιτρόπου Επικρατείας του Ελ. Συν. «Το Ελεγκτικό Συνέδριο στον έλεγχο των δαπανών του κράτους και στη διαμόρφωση δημοσιονομικού ήθους» Νομικό Βήμα τ. 45, τεύχος 3, σελ 387.

Ο προληπτικός έλεγχος πρέπει να σημειωθεί ότι αποτελεί ασπίδα προστασίας για όσους διαχειρίζονται δημόσιο χρήμα π.χ. οικονομικές υπηρεσίες, ταμίες, αιρετά όργανα ΟΤΑ κλπ, αποτρέποντας τη δημιουργία ελλειμμάτων και ενδεχόμενων καταλογισμών. Επίσης, προλαμβάνει την παράβαση τόσο της εθνικής νομοθεσίας όσο και του κοινοτικού δικαίου, που η ενδεχόμενη καταστρατήγησή του να οδηγήσει σε καταδίκη της Ελλάδας από τα αρμόδια κοινοτικά όργανα. Ευλόγως λοιπόν γεννάται το ερώτημα, ποια η αναγκαιότητα και η αποτελεσματικότητα της κατάργησης του δικαστικού προληπτικού ελέγχου, ενώ βρισκόμαστε ακόμα στο μάτι του κυκλώνα μιας πρωτοφανούς οικονομικής κρίσης και όταν η δημοσιονομική πειθαρχία είναι προαπαιτούμενο για την περαιτέρω χρηματοδότηση της ελληνικής οικονομίας;

Εξάλλου, η βασική θεωρία της διαχείρισης κρίσεων θέλει τον διαχειριστή (εν προκειμένω την εκτελεστική εξουσία) μέσα από ένα σύστημα δεικτών να αξιολογεί τις νοσηρές παθολογίες του συστήματος και να παρεμβαίνει διορθωτικά με αλλαγές και μεταρρυθμίσεις. Το αυτονόητο είναι σε κάθε περίπτωση να ενισχύει τους μηχανισμούς εποπτείας και ελέγχου πρωτίστως σε δικαστικό επίπεδο, έτσι ώστε το δημόσιο χρήμα να μη σπαταλείται ή να ενθυλακώνεται από κάθε είδους επιτήδειους καταχραστές. Περαιτέρω, το επιχείρημα ότι ο προληπτικός έλεγχος λειτουργεί ανασταλτικά ως προς την έγκαιρη εξόφληση των δαπανών προς τους τρίτους - πιστωτές του Δημοσίου, είναι έωλο και υποκριτικό, διότι αφενός τα τελευταία χρόνια διενεργείται σε χρηματικά εντάλματα άνω των 5.000 ευρώ¹² και αφετέρου σήμερα, όπως είναι γνωστό άλλωστε, υπάρχει μια «ιδιότυπη στάση πληρωμών», η οποία κάθε άλλου παρά οφείλεται στον προληπτικό έλεγχο, ο οποίος τουναντίον διασφαλίζει το δημόσιο χρήμα. Η κατάργηση του προληπτικού ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου συνιστά ανιστόρητη ενέργεια ακύρωσης του ρόλου του, υπονομεύει την προστασία του δημοσίου χρήματος και κατ' επέκταση αφήνει ανοχύρωτο το δημόσιο συμφέρον.

Υπό αυτά τα δεδομένα καθίσταται επιβεβλημένη η ανάγκη αναθεώρησης της κατάργησης του προληπτικού ελέγχου, η διεύρυνση του αντικειμένου του προσυμβατικού ελέγχου νομιμότητας σχεδίων συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας, η ενίσχυση επιστημονικού-διοικητικού προσωπικού και η αναβάθμιση της υλικοτεχνικής υποδομής του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

¹² Βλ. σχετ. Π.Δ. 136/2011.